

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

Iphondo leMpuma Kapa: Isebe leMfundo
Provinsie van die Oos Kaap: Departement van Onderwys
Porafensie Ya Kapa Botjhabela: Lefapha la Thuto

NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT

GRAAD 12

SEPTEMBER 2024

GESKIEDENIS V2

PUNTE: 150

TYD: 3 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 9 bladsye en 'n addendum van 14 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit AFDELING A en AFDELING B, wat op die voorgeskrewe inhoudsraamwerk in die KABV-dokument gebaseer is.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

VRAAG 1: BURGERLIKE VERSET, 1970's TOT 1980's: SUID-AFRIKA

VRAAG 2: DIE KOMS VAN DEMOKRASIE NA SUID-AFRIKA EN DIE AANVAARDING VAN DIE VERLEDE

VRAAG 3: DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG EN 'N NUWE WÊRELDORDE, 1989 TOT DIE HEDE

AFDELING B: OPSTELVRAE

VRAAG 4: BURGERLIKE VERSET, 1970's TOT 1980's: SUID- AFRIKA
DIE KRISIS VAN APARTHEID IN DIE 1980's

VRAAG 5: DIE KOMS VAN DEMOKRASIE NA SUID-AFRIKA EN DIE AANVAARDING VAN DIE VERLEDE: ONDERHANDELDE OOREENKOMS EN DIE RNE

VRAAG 6: DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG EN 'N NUWE WÊRELDORDE: DIE GEBEURE VAN 1989

2. AFDELING A bestaan uit DRIE brongebaseerde vrae. Bronmateriaal wat benodig word om hierdie vrae te beantwoord, kan in die ADDENDUM gevind word.
3. AFDELING B bestaan uit DRIE opstelvrae.
4. Beantwoord DRIE vrae soos volg:
  - 4.1 Minstens EEN moet 'n brongebaseerde vraag wees en minstens EEN moet 'n opstelvraag wees.
  - 4.2 Die ander vraag (DERDE) kan of 'n opstelvraag of brongebaseerde vraag wees.
5. Jy word aangeraai om ten minste EEN uur per vraag te spandeer.
6. In die beantwoording van die vrae moet jy jou kennis, vaardighede en insig toepas.
7. Jy sal benadeel word deur die blote oorskryf van die bronne as antwoorde.
8. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik word.
9. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae nie, in hierdie AFDELING. Bronmateriaal wat gebruik moet word om hierdie vrae te beantwoord, is in die ADDENDUM vervat.

VRAAG 1: HOE HET DIE KONGRES VAN SUID-AFRIKAANSE STUDENTE (COSAS) APARTHEID IN DIE 1980's TEENGESTAAN?

Bestudeer Bron 1A, 1B, 1C en 1D en beantwoord die vrae wat volg.

1.1 Lees Bron 1A.

- 1.1.1 Waaraan, volgens die bron, het COSAS hom aan toegewy? (2 x 1) (2)
- 1.1.2 Noem TWEE verklarings van oortuigings wat COSAS aangeneem het. (2 x 1) (2)
- 1.1.3 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis, verduidelik waarom COSAS die tema, 'Studente-werker Aksie' aangeneem het. (1 x 2) (2)
- 1.1.4 Lewer kommentaar oor waarom jy dink die inligting in die bron bruikbaar sal wees, wanneer jy die redes vir die stigting van COSAS bestudeer. (2 x 2) (4)

1.2 Verwys na Bron 1B.

- 1.2.1 Watter tipe weerstandstaktieke is volgens die bron, onder die vaandel van COSAS uitgevoer? (2 x 1) (2)
- 1.2.2 Wat dink jy was die skoolgebaseerde kwessies wat tot die skoolboikotte gelei het? (2 x 2) (4)
- 1.2.3 Definieer die term *boikot* in jou eie woorde. (1 x 2) (2)
- 1.2.4 Lewer kommentaar oor wat COSAS bedoel het met die slagspreuk: 'Bevryding voor Opvoeding.' (2 x 2) (4)

1.3 Gebruik Bron 1C.

- 1.3.1 Watter boodskappe word in hierdie plakkaat oorgedra oor die redes vir die eise wat deur COSAS gestel word? (2 x 2) (4)
- 1.3.2 Noem enige TWEE sprekers by hierdie konferensie soos op die plakkaat aangedui. (2 x 1) (2)

- 1.4 Vergelyk Bron 1B en Bron 1C. Verduidelik hoe die inligting in Bron 1B die bewyse in Bron 1C ondersteun rakende die rol wat COSAS in die weerstand teen apartheid gespeel het. (2 x 2) (4)

1.5 Raadpleeg Bron 1D.

1.5.1 Waarom, volgens die bron, is Mogale gearresteer? (1 x 2) (2)

1.5.2 Noem TWEE gevolge wat die staatsonderdrukking op studente gehad het. (2 x 1) (2)

1.5.3 Lewer kommentaar op wat die COSAS-spreker geïmpliseer het met die volgende stelling: "Ons sal in aksie bewys dat Bantoe-onderwys boos is. Ons sal daarteen in opstand kom totdat dit heeltemal geskrap is, op die rommel-asblik van geskiedenis gestort en eens en vir altyd begrawe is." (2 x 2) (4)

1.5.4 Verduidelik die begrip *noodtoestand* in die konteks van die regering se reaksie op die studente-opstande. (1 x 2) (2)

1.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis, skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde), waarin jy verduidelik hoe COSAS die apartheidsregering gedurende die 1980's teengestaan het. (8)

[50]

VRAAG 2: HOE HET DIE WAARHEID-EN-VERSOENINGSKOMMISSIE (WVK) DIE MOORDE VAN DIE GUGULETHU SEWE GEHANTEER?

Bestudeer Bron 2A, 2B, 2C en 2D en beantwoord die vrae wat volg.

2.1 Lees Bron 2A.

- 2.1.1 Watter voorval in die bron toon 'n eskalasie (toename) in gewapende aanvalle deur MK-operateurs? (1 x 1) (1)
- 2.1.2 Identifiseer DRIE askaris, volgens die bron, wat deur generaal-majoor Griebnouw na die Wes-Kaap ontplooi is om die Gugulethu Sewe te infiltrer. (3 x 1) (3)
- 2.1.3 Lewer kommentaar op waarom jy dink generaal-majoor Griebnouw die hulp van Vlakplaas ontbied het. (2 x 2) (4)
- 2.1.4 Definieer die term *askari* in jou eie woorde. (1 x 2) (2)
- 2.1.5 In die konteks van die moord op die Gugulethu Sewe, lewer kommentaar op die volgende stelling oor die houding van die polisie: "Almal het talle skietwonde aan hul liggame opgedoen: almal is in die kop geskiet: een se helfte van sy gesig was weggeblaas." (2 x 2) (4)

2.2 Verwys na Bron 2B.

- 2.2.1 Noem die TWEE polisiebeamptes, soos aangehaal in die bron, wat aansoek om amnestie vir die dood van die Gugulethu Sewe gedoen het. (2 x 1) (2)
- 2.2.2 Hoekom, volgens Mbelo, sou dit maklik gewees het om die Gugulethu Sewe in hegtenis te neem? (1 x 2) (2)
- 2.2.3 Lewer kommentaar oor waarom jy dink die WVK amnestie aan Mbelo toegestaan het. (1 x 2) (2)
- 2.2.4 Verduidelik die betroubaarheid van hierdie bron vir 'n historikus wat die WVK-verhore bestudeer. (2 x 2) (4)

2.3 Gebruik Bron 2C.

- 2.3.1 Watter boodskappe word in hierdie spotprent oor die doelstellings van die WVK oorgedra? (2 x 2) (4)
- 2.3.2 Identifiseer die leier van die WVK wat die proses gelei het. (1 x 2) (2)

- 2.4 Vergelyk Bron 2B en 2C. Verduidelik hoe die inligting in Bron 2B die bewyse in Bron 2C met betrekking tot die werk van die WVK ondersteun. (2 x 2) (4)

2.5 Raadpleeg Bron 2D.

2.5.1 Noem die TWEE politieke aktiviste in die bron wat in 1985 deur die polisie vermoor is. (2 x 1) (2)

2.5.2 Verduidelik wat Nomvewu Ngewu in haar verklaring bedoel het: "Ons wil nie die euwel wat oortreders gepleeg het aan die nasie terugbring nie. Ons wil menslikheid teenoor hulle toon, sodat dit weer hul eie menslikheid kan herstel." (2 x 2) (4)

2.5.3 Definieer die term *amnestie* in die konteks van die WVK. (1 x 2) (2)

2.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde), waarin jy verduidelik hoe die Waarheid-en-Versoeningskommissie (WVK) die moorde op die Gugulethu Sewe gehanteer het. (8)
[50]

VRAAG 3: HOE HET GLOBALISERING DIE EKONOMIE VAN ONTWIKKELENDE LANDE BEÏNVLOED?

Bestudeer Bron 3A, 3B, 3C en 3D om die volgende vrae te beantwoord.

3.1 Verwys na Bron 3A.

- 3.1.1 Definieer die begrip *globalisasie* in jou eie woorde. (1 x 2) (2)
- 3.1.2 Waarom, volgens die bron, het die pas van globalisering die afgelope paar jare toegeneem? (2 x 1) (2)
- 3.1.3 Haal TWEE bewyse uit die bron aan wat aandui hoe besighede by globalisering gebaat het. (2 x 1) (2)
- 3.1.4 Lewer kommentaar oor wat, jy dink, geïmpliseer word deur: "Die klerebedryf in Bangladesj het byvoorbeeld na raming vier miljoen mense in diens, maar die gemiddelde werker verdien minder in 'n maand as 'n Amerikaanse werker in 'n dag." (2 x 2) (4)

3.2 Bestudeer Bron 3B.

- 3.2.1 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis, en verduidelik waarom die trekarbeiders en hongerloon fabriekswerkers die protesaksie teen globalisering ondersteun het. (2 x 2) (4)
- 3.2.2 Haal bewyse uit die bron aan wat daarop dui dat sommige betogers kundig/bewus was van die aktiwiteite van die Wêreldhandelsorganisasie. (2 x 1) (2)
- 3.2.3 Wat was die TWEE kwessies volgens die bron waarmee betogers ontevrede was, ten opsigte van die werksaamhede van die Wêreldhandelsorganisasie. (2 x 1) (2)
- 3.2.4 Lewer kommentaar oor die beperkings van die bron vir 'n historikus wat die rol van die WHO in globalisasie, bestudeer. (2 x 2) (4)

3.3 Gebruik Bron 3C.

- 3.3.1 Watter boodskappe dra hierdie spotprent aangaande globalisasie oor? (2 x 2) (4)
- 3.3.2 Watter impak, volgens die bron, het die verskuiwing van produksie op die VSA gehad? (1 x 2) (2)

- 3.4 Lees Bron 3D.
- 3.4.1 Waarom, volgens die inligting in die bron, het multi-nasionale maatskappye besluit om hul vervaardigingsaanlegte in oorsese lande te vestig? (2 x 1) (2)
- 3.4.2 Definieer die term *multi-nasionale korporasies* in die konteks van globalisering. (1 x 2) (2)
- 3.4.3 Gebruik die bron en jou eie kennis, en verduidelik hoe die multi-nasionale maatskappye gewone mense in ontwikkelende lande benadeel het. (2 x 2) (4)
- 3.4.4 Verduidelik hoe multi-nasionale maatskappye deur globalisasie bevoordeel was. (1 x 2) (2)
- 3.5 Vergelyk Bron 3C en 3D. Verduidelik hoe die bewyse in Bron 3C die inligting in Bron 3D ondersteun aangaande die impak wat globalisering op ontwikkelende lande het. (2 x 2) (4)
- 3.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde), waarin verduidelik hoe globalisasie die ekonomieë van ontwikkelende lande beïnvloed. (8)
- [50]**

AFDELING B: OPSTELVRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae nie, in hierdie afdeling.

Jou opstel moet ongeveer DRIE bladsye lank wees.

VRAAG 4: BURGERLIKE VERSET, 1970's TOT 1980's: SUID-AFRIKA: DIE KRISIS VAN APARTHEID IN DIE 1980's

Dit was deur die invloed van die Swartbewussynbeweging (SBB) dat swart Suid-Afrikaners in staat was om teen die apartheidsregering in die 1970's op te staan.

Stem jy saam met die stelling? Motiveer jou lyn van argument deur relevante bewyse te gebruik.

[50]**VRAAG 5: DIE OPKOMS VAN DEMOKRASIE NA SUID-AFRIKA EN DIE AANVAARDING VAN DIE VERLEDE: ONDERHANDELDE OOREENKOMS EN DIE RNE**

Die toegewydheid en vasberadenheid van verskeie politieke leiers en partye het uiteindelik gelei tot die beëindiging van apartheid, en die vestiging van 'n demokratiese Suid-Afrika.

Bespreek hierdie stelling krities. Motiveer jou argument deur relevante bewyse te gebruik.

[50]**VRAAG 6: DIE EINDE VAN DIE KOUE OORLOG EN 'N NUWE WÊRELDORDE: DIE GEBEURE VAN 1989**

Verduidelik tot watter mate die ineenstorting van kommunisme beide die ANC en die NP help besef dat die enigste oplossing in Suid-Afrika was om te onderhandel.

Gebruik relevante bewyse om jou argument te ondersteun.

[50]**TOTAAL: 150**